

‘Maatschappijwetenschappen gaf me een voorsprong tijdens mijn studie’

Zijn boeken van maatschappijwetenschappen heeft hij tijdens zijn studie bewaard, want ‘die zouden nog wel eens nuttig kunnen zijn’. En dat is ook gebleken. We gaan in gesprek met Chris Adriaansz, die rechten studeerde in Maastricht en daarna de master Staats- en Bestuursrecht in Utrecht. Inmiddels werkt hij – thuis, want: corona – voor een advocatenkantoor in Amsterdam. Benieuwd naar zijn studietijd, het nut van maatschappijwetenschappen en zijn tips voor aankomende studenten? Je leest het in dit gesprek.

Kan je iets vertellen over je middelbare schooltijd? Wat weet je nog van maw?

Eigenlijk had ik altijd zin om naar de maw-les te gaan. Tijdens maatschappijwetenschappen hadden we veel discussies en gesprekken over politiek en daar had ik eigenlijk elke week wel zin in. Het vak heeft mijn interesse in politiek aangewakkerd.

Kun je nog een les herinneren die indruk op je heeft gemaakt?

‘Wat me nog het meest is bijgebleven, zijn de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2012 die we met maw gingen kijken. Dat was de eerste termijn van Obama. We bespraken de peilingen en volgden de discussies samen op de voet. We hebben die hele avond gevolgd in verschillende lokalen, waar op grote schermen de verschillende zenders te volgen waren. Ja, daar denk ik nog vaak aan terug! Die interesse in politiek heeft mijn masterkeuze ook wel beïnvloed. Uiteindelijk ben ik staats- en bestuursrecht gaan doen in Utrecht. Nu de Amerikaanse verkiezingen er net weer op zitten denk ik nog regelmatig terug aan die nacht.’

Heb je een kernconcept of hoofdconcept dat je aansprak?

‘Dan denk ik aan vorming, en politieke socialisatie, die vond ik heel interessant.’ Lachend: ‘En waar ik de boeken van andere vakken niet meer bewaard hebt, dacht ik bij maw wel: ‘die kan ik nog wel eens nodig hebben!’

Dus je voorzag al dat maatschappijwetenschappen tijdens je studie nuttig kon zijn.

Heb je daar een voorbeeld van?

‘Tijdens mijn bachelor had ik het vak ‘vergelijkend constitutioneel recht’, daarbij vergeleken we de rechtssystemen van vier landen. Heel veel daarvan wist ik eigenlijk al van maatschappijwetenschappen, zoals hoe de verkiezingen in Amerika in zijn werk gaan en hoe dat werkt met kiesmannen. En hoe de Europese Unie in elkaar zit. Het was heel handig dat ik dat al had gehad. Dat gaf me een voorsprong op mijn medestudenten.’

Hoe ben je eigenlijk tot de keuzes voor je bachelor en je master gekomen?

‘Dat vond ik best lastig. Mijn tweelingbroer en ik waren de eersten van onze familie die gingen studeren, dus we hadden niet een oudere broer of zus aan wie je gingen kon vragen. We moesten het zelf een beetje uitzoeken. Wat me daarbij erg hielp was open dagen bezoeken en de sfeer van een universiteit proeven. In Maastricht hadden ze ‘experience days’, dan ging je twee dagen naar Maastricht om mee te lopen met studenten van de studie waar je interesse in had. Ik zou aanraden om veel met studenten die de studie doen te praten, dat wordt ook veel online aangeboden. De middelbare school zou daar ook in kunnen meehelpen door bijvoorbeeld alumni aan te spreken en hen iets te laten vertellen aan scholieren.

En hoe ben je na je bachelor bij je master gekomen?

‘Na 3 jaar rondde ik mijn bachelor af, maar ik vond mezelf nog niet echt klaar voor een master. Die drie jaar vlogen voorbij, en ik wilde graag in Maastricht blijven. In dat tussenjaar heb ik een aantal stages gedaan, en ben ik gaan nadenken over wat ik later zou willen doen. Daarna ben ik weer naar het Noorden gegaan. Ik wilde graag de master staats- en bestuursrecht gaan doen, die was in Leiden en in Utrecht het best. Toen ben ik voor Utrecht gegaan.’

Voor je masterscriptie heb je twee scriptieprijsen gewonnen. Kun je uitleggen waar je onderzoek over ging?

‘Ik schreef mijn scriptie over algoritmes in het bestuursrecht. Misschien heb je wel gehoord van SyRI: Systeem Risico Indicatie. Dat systeem werkte met indicatoren, bijvoorbeeld woonplaatsgegevens, waar algoritmes vervolgens op moeten beslissen. Ik heb gekeken naar mogelijke risico’s van zulk soort algoritmes. Bestuursorganen moeten voldoen aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur, dat is een best wel groot concept bij Bestuursrecht. Een bestuursorgaan moet onder meer een zorgvuldig en gemotiveerd besluit nemen. Kan dat nog steeds als een bestuursorgaan gebruik maakt van algoritmes? Zorgvuldigheid is in principe geen probleem vanwege de grote hoeveelheden data die gebruikt worden. De motivatie van het besluit is een ander verhaal.’

Vertel, hoe zit dat?

‘Wat er gebeurt in een algoritme is eigenlijk een soort black box: veel mensen die ze hebben ontworpen weten niet eens goed wat er allemaal gebeurt als zo'n algoritme uiteindelijk echt beslissingen gaat nemen. Dat maakt het heel moeilijk om een besluit te motiveren. Uiteindelijk komt er uit dat algoritme een advies rollen, maar je weet niet precies wat er is gebeurd en op basis van welke data een bepaald besluit wordt genomen. Dus een gemotiveerd besluit nemen, dat is wel lastig.’

Hoe kan dat probleem worden verholpen?

‘Een van de belangrijkste manieren is om een algoritme transparanter te maken en te focussen op uitlegbaarheid. Je kan een algoritme technisch transparant maken, door de broncode online te zetten, maar dat is nog steeds onbegrijpelijk voor veel mensen. Daar hebben burgers niks aan. Je kan ook als een algoritme ontworpen wordt in overleg gaan met stakeholders, ambtenaren, software-ontwikkelaars en met burgers voor wie het besluit bedoeld is om samen te overleggen waar zo'n algoritme zich op zou moeten focussen. Dat zijn eigenlijk de twee grootste oplossingen.’

Inmiddels werk je op een advocatenkantoor in Amsterdam. Hoe bevalt het (thuis)werken nu?

‘Aan het begin van m'n studie dacht ik: ‘nou, die werkende mensen hebben het leven helemaal voor elkaar en die zullen wel heel slim zijn.’ Nu kan ik je vertellen: dat valt allemaal wel mee. Ik rolde er eigenlijk best wel makkelijk in. Daarbij hielp het dat ik al stages had gedaan. Dan weet je wel wat beter hoe het er aan toe gaat op een kantoor. Het gaat nu heel goed, aan het begin van het jaar was het vrij rustig, en nu is het heel druk. Toen ik begon met studeren zei ik dat ik nooit advocaat zou worden en dat ik nooit in Amsterdam zou gaan werken, maar beide dingen zijn toch werkelijkheid geworden. Ik heb me dus niet helemaal aan m'n beloftes gehouden, maar het bevalt heel goed! We zijn een vrij klein kantoor en we werken met 8 advocaten, dus dat is erg leuk en persoonlijk. En hoewel ik aan de eerste golf van corona vast een hernia heb opgelopen, ben ik inmiddels voorzien van een goed scherm en een bureaustoel. Dus het thuiswerken gaat ook goed!’

Tot slot: heb je nog een tip voor aankomende studenten?

'Ik zou je op het hart willen drukken: laat je gek maken door alle kansen die je voor je voeten geworpen krijgt. Dat had ik wel een beetje toen ik begon. Ik vergeleek me met anderen en zag dat zij vette dingen deden zoals bestuurswerk of een exchange. Ik had het gevoel ook hard aan de bak te moeten, omdat ik anders nooit een baan zou krijgen. Ik zou willen zeggen: kijk daar heel erg mee uit. Iedereen gaat zijn eigen pad, het is leuk om van alles te doen, maar probeer ook rustig te tijd te nemen en te kijken wat er voor jou belangrijk is en waarin je zou willen groeien. Probeer de tijd te nemen. Het is niet erg om fouten te maken: tijdens je studietijd krijg je veel ruimte om fouten te maken zonder dat er hele grote consequenties aan zitten. Verder is het niet erg om te twijfelen. Ik wist eigenlijk heel veel dingen nooit zeker. Zo wilde ik eerst gaan promoveren – ik had zelfs al een promotieplek in Leiden geregeld – maar daar heb ik het weekend voor ik van start zou gaan toch van af gezien. Toen ben ik de advocatuur ingegaan. Ik heb over veel dingen getwijfeld, en dat is niet erg. Uiteindelijk kom je wel terecht!'